

Nd.

176. Frumvarp til laga

um breyting á lögum nr. 112 9. okt. 1941, um lax- og silungsveiði.

Flm.: Bjarni Ásgeirsson.

1. gr.

Aftan við 1. málsg. 13. gr. laganna kemur nýr málslíður, svo hljóðandi: Heimilt er mönnum þó að leggja lagnet eða króknet í fjöru á meginlandi ofan netlaga.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

G r e i n a r g e r ð .

Í núgildandi laxveiðalögum er laxveiði bönnuð í sjó nema frá þeim jörðum, er laxveiðiréttindi voru sérstaklega metin til dýrleika í fasteignamati því, er öðlaðist gildi á árinu 1932. Það, sem vakti fyrir löggjafanum með ákvæði þessu, var einkum tvennt. Í fyrsta lagi að koma í veg fyrir, að laxastofninn yrði eyðilagður á þann hátt, að laxinum yrði sópað upp á fjörðum úti með mikilvirkum veiðitekjunum, þannig að hann næði ekki að ganga í árnar til hrygningar, eins og dæmi voru til með öðrum þjóðum. Í öðru lagi að tryggja með löggjöf, það sem telja má, að hafi verið óskrifuð lög frá upphafi landsbyggðar, að laxinn væri hlunnindi og nytjafiskur landbúnaðarins og tilheyrði jörðum þeim, er laxveiðistöðvar ættu innan sinna landamerkja. Nú hefur það komið í ljós, að ákvæði þessi, eins og þau eru túlkuð, ganga beinlinis á rétt einstakra bænda til að nota sér laxveiðihlunnindi fyrir löndum sínum, án þess að það geti talizt nauðsyn til að tryggja viðhald og vöxt laxastofnsins fram yfir takmörkun eða hindrun laxveiðinnar almennt. Verða þessi friðunarákvæði svo einkennileg í framkvæmdinni, að þeim bændum, sem lönd eiga meðfram fjörðum, þar sem lax gengur, er varnað að leggja netstubb í fjöruborðið, ef þeir eru það langt frá ósum, að sjór

telst fyrir landi þeirra, og ef þeim hefur ekki hugkvæmzt að láta meta laxveiðimöguleika með landi sínu, áður en ákvæði þessi voru í lög sett. En þegar nær dregur landi og vatnsfarvegurinn þrengist, svo að öll laxgengdin leggst í tiltölulega þrónga ósa og ála, þá hafa landeigendur rétt til að koma fyrir öllum löggum veiðitækjum út frá báðum löndum. Segir það sig þó sjálft, hvort laxastofninum er ekki meiri hætta búin af þeim aðförum heldur en þótt netstubbur væri lagður við stendur viðáttumikilla fjarða, þar sem gangan að jafnaði dreifir sér um allan fjörðinn, en þó mest miðsvæðis. Virðist hér að ástæðulausu vera skertur réttur þeirra bænda, sem aðstöðu kunna að hafa hér til að veiða lax fyrir landi sínu á sama hátt og aðrir landeigendur, sem réttur þessi er heimilaður. Um hættu á eyðingu laxastofnsins af völdum þessara manna er ekki að ræða frekar en annarra, er lax veiða, nema síður sé, ekki sízt vegna þess, að veiðistaðir sem þessir munu vera tiltölulega fáir og hvergi um uppgripaveiði að ræða. En réttur bænda til að nota sér laxveiði fyrir löndum sínum á að vera hinn sami fyrir alla, og þar eiga allir að lúta sömu lögum.